



EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

Sprawozdanie dotyczące sprawozdania finansowego Agencji Wykonawczej ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw (EASME) za rok budżetowy 2019

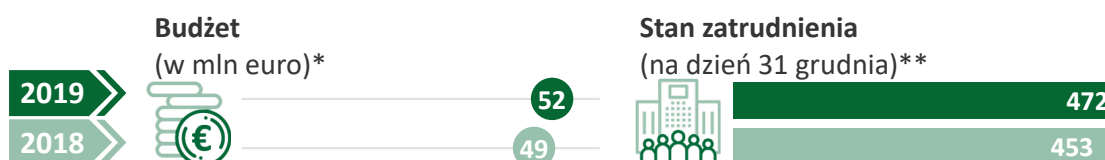
wraz z odpowiedziami Agencji

Wstęp

01 Agencja Wykonawcza ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw (zwana dalej „Agencją”, inaczej „EASME”) z siedzibą w Brukseli została ustanowiona na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2024 r. decyzją wykonawczą Komisji 2013/771/UE¹. Agencja blisko współpracuje z siedmioma dyrekcjami generalnymi Komisji Europejskiej, koordynując działania UE dotyczące małych i średnich przedsiębiorstw w obszarach badań naukowych i innowacji, konkurencyjności, działań na rzecz środowiska i klimatu, a także działań morskich i rybackich.

02 Na *rys. 1* przedstawiono najważniejsze dane liczbowe dotyczące Agencji².

Rys. 1 – Najważniejsze dane liczbowe dotyczące Agencji



* Dane dotyczące budżetu są oparte na łącznej kwocie środków na płatności dostępnych w danym roku budżetowym.

** W stanie zatrudnienia uwzględniono urzędników unijnych, unijnych pracowników zatrudnionych na czas określony i unijnych pracowników kontraktowych, a także oddelegowanych ekspertów krajowych, nie uwzględniono natomiast pracowników tymczasowych ani konsultantów.

Źródło: skonsolidowane sprawozdanie roczne Unii Europejskiej za rok budżetowy 2018 oraz wstępne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2019; dane dotyczące stanu zatrudnienia przekazane przez Agencję.

Informacje leżące u podstaw poświadczenia wiarygodności

03 Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów oraz analiza informacji przekazanych przez kierownictwo Agencji.

¹ Dz.U. L 341 z 18.12.2013, s. 73.

² Więcej informacji na temat kompetencji i działalności Agencji można znaleźć na jej stronie internetowej: www.ec.europa.eu/easme/.

Poświadczenie wiarygodności przedstawione przez Trybunał Parlamentowi Europejskiemu i Radzie – Sprawozdanie niezależnego kontrolera

Opinia

04 Trybunał zbadał:

- a) sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe³ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu⁴ za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2019 r.,
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tych sprawozdań, zgodnie z wymogami art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Wiarygodność rozliczeń

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

05 W opinii Trybunału sprawozdanie Agencji za rok zakończony 31 grudnia 2019 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową Agencji na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami regulaminu finansowego Agencji i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji. Zasady te opierają się na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

³ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu, sprawozdania z finansowych wyników działalności, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁴ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje sprawozdanie, które przedstawia zbiorczo wszystkie operacje budżetowe, i informację dodatkową.

Legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń

Dochody

Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń

06 W opinii Trybunału dochody leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony 31 grudnia 2019 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Płatności

Opinia na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń

07 W opinii Trybunału płatności leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony 31 grudnia 2019 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Podstawa wydania opinii

08 Trybunał przeprowadził kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej (ISA) i kodeksami etyki oraz Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli (ISSAI) wydanymi przez INTOSAI. Obowiązki Trybunału wynikające z tych standardów opisano bardziej szczegółowo w części sprawozdania dotyczącej zadań Trybunału. Trybunał jest niezależny w rozumieniu Kodeksu etyki zawodowych księgowych wydanego przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych (tzw. kodeksu IESBA) oraz wymogów etycznych mających znaczenie w kontekście prowadzonych przez niego kontroli i wywiązuje się z innych obowiązków etycznych zgodnie z tymi wymogami i kodeksem IESBA. Trybunał uważa, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania niniejszej opinii.

Zadania kierownictwa i osób odpowiedzialnych za zarządzanie

09 Na mocy art. 310–325 TFUE oraz regulaminu finansowego Agencji kierownictwo Agencji odpowiada za sporządzenie i prezentację sprawozdania

finansowego zgodnie z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Zadania te obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem. Kierownictwo Agencji odpowiada również za dopilnowanie, by ujęte w sprawozdaniu finansowym działania, transakcje finansowe i informacje były zgodne z przepisami mającymi zastosowanie do tych sprawozdań. Kierownictwo Agencji ponosi ostateczną odpowiedzialność za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw sprawozdania.

10 Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego kierownictwo odpowiada za ocenę zdolności Agencji do kontynuacji działalności. Odpowiada też za ujawnienie, w stosownych przypadkach, problematycznych kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za prowadzenie rachunkowości przy założeniu kontynuacji działalności, chyba że zamierza zlikwidować jednostkę lub zaprzestać działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaprzestania działalności.

11 Do zadań osób odpowiedzialnych za zarządzanie należy nadzór nad sprawozdawczością finansową Agencji.

Zadania Trybunału dotyczące kontroli sprawozdań finansowych i transakcji leżących u ich podstaw

12 Celem Trybunału jest uzyskanie wystarczającej pewności, że sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe, a także przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź innym organom udzielającym absolutorium, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego wiarygodności rozliczeń Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw. Wystarczająca pewność oznacza wysoki poziom pewności, lecz nie stanowi gwarancji, że kontrola zawsze wykaże istotne zniekształcenia lub niezgodności, jeżeli takie istnieją. Mogą one być spowodowane nadużyciem lub błędem i są uważane za istotne, jeżeli można zasadnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie wpłyną one na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie takiego sprawozdania.

13 Jeżeli chodzi o dochody, Trybunał weryfikuje dotacje otrzymane od Komisji Europejskiej lub państw współpracujących i ocenia stosowane przez Agencję procedury poboru opłat i ewentualnych innych dochodów.

14 Jeżeli chodzi o wydatki, Trybunał bada transakcje płatnicze po tym, jak wydatki zostaną poniesione, zaksięgowane i zatwierdzone. Badanie to obejmuje wszystkie kategorie płatności (w tym płatności z tytułu nabycia aktywów) z wyjątkiem zaliczek w chwili ich wypłaty. Zaliczki bada się po przedstawieniu przez odbiorcę środków uzasadnienia ich właściwego wykorzystania oraz po przyjęciu tego uzasadnienia przez Agencję na drodze rozliczenia danej zaliczki, w tym samym roku lub w latach kolejnych.

15 Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej (ISA) i Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli (ISSAI) Trybunał stosuje profesjonalny osąd i zachowuje zawodowy sceptycyzm przez cały okres trwania kontroli. Ponadto Trybunał:

- identyfikuje i ocenia ryzyko wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnych zniekształceń w sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u jego podstaw z wymogami przepisów prawa Unii Europejskiej, a także opracowuje i przeprowadza procedury kontroli w odpowiedzi na to ryzyko oraz uzyskuje dowody kontroli, które stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia lub niezgodności jest wyższe, jeśli takie zniekształcenie lub niezgodność wynika z nadużycia, a nie z błędu, ponieważ nadużycie może wiązać się ze złą wiarą, fałszerstwem, umyślnymi zaniechaniami, podaniem fałszywych informacji lub obejściem kontroli wewnętrznych;
- dąży do zrozumienia systemu kontroli wewnętrznej istotnego w kontekście prowadzonej przez siebie kontroli, tak by wypracować procedury kontroli stosowne do okoliczności, nie zaś w celu wydania opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznych;
- ocenia stosowność przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalność szacunków księgowych i jednoznacznych informacji podanych przez kierownictwo;
- wydaje opinię na temat tego, czy kierownictwo właściwie prowadziło rachunkowość przy założeniu kontynuacji działalności, oraz, na podstawie uzyskanych dowodów kontroli, ocenia, czy występuje istotny poziom niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą podać w istotną wątpliwość zdolność Agencji do kontynuowania działalności. Jeśli Trybunał stwierdzi, że taki poziom niepewności istnieje, ma obowiązek zwrócić uwagę w swoim sprawozdaniu na odpowiednie informacje w sprawozdaniu finansowym bądź – jeśli takie ujawnione informacje są niewystarczające – wydać opinię z zastrzeżeniem. Wnioski Trybunału opierają się na dowodach kontroli uzyskanych do momentu sporządzenia

sprawozdania. Przyszłe zdarzenia lub okoliczności mogą jednak spowodować, że jednostka zaprzestanie kontynuowania działalności;

- o ocenia ogólną prezentację, strukturę i treść sprawozdania finansowego, w tym przedstawione w nim informacje, a także orzeka, czy sprawozdanie to odzwierciedla transakcje i zdarzenia leżące u jego podstaw w sposób zapewniający rzetelną prezentację;
- o uzyskuje wystarczające i odpowiednie dowody kontroli dotyczące sytuacji finansowej Agencji, pozwalające wyrazić opinię na temat sprawozdania finansowego i transakcji leżących u jego podstaw. Trybunał odpowiada za kierowanie kontrolą, jej nadzór oraz wykonanie. Spoczywa na nim wyłączna odpowiedzialność za opinię pokontrolną.

Trybunał informuje kierownictwo m.in. o planowanym zakresie i terminach przeprowadzenia kontroli, jak również o istotnych ustaleniach, w tym o wszelkich poważnych uchybieniach w systemie kontroli wewnętrznej wykrytych w trakcie kontroli. Spośród kwestii zgłoszonych Agencji Trybunał wskazuje te, które miały największe znaczenie w kontroli sprawozdania finansowego za bieżący okres i które w związku z tym określane są mianem kluczowych obszarów badania. Trybunał opisuje te kwestie w swoim sprawozdaniu, chyba że przepisy prawa zakazują podania ich do wiadomości publicznej bądź jeśli, w niezmiernie rzadkich przypadkach, Trybunał stwierdzi, że dana kwestia nie powinna zostać poruszona w sprawozdaniu, ponieważ można racjonalnie założyć, że negatywne konsekwencje takiego kroku przewyższą korzyści dla interesu publicznego.

16 Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

Uwaga dotycząca legalności i prawidłowości transakcji

17 Agencja podpisała umowę o świadczenie usług wsparcia logistycznego za ryczałtową kwotę 40 000 euro. Umowa zaczęła obowiązywać w dniu podpisania, jednak dokument nie jest datowany. Zobowiązanie budżetowe zatwierdzono dopiero trzy i pół miesiąca po tym, jak odpowiednie zobowiązanie prawne zostało wprowadzone do unijnego systemu zarządzania dokumentami ARES. Stanowi to naruszenie przepisów rozporządzenia finansowego. W związku z tym płatność zrealizowana w ramach umowy w 2019 r. na kwotę 10 435 euro jest nieprawidłowa. Ponadto ten przypadek niezgodności z przepisami nie został odnotowany w rejestrze odstępstw, a Agencja nie monitorowała tej kwestii.

Odnotowano cztery kolejne przypadki tego rodzaju, do których doszło w podobnych okolicznościach. Opisy tych błędów zostały tymczasem wprowadzone do rejestru

odstępstw. Rodzi to konkretne obawy co do ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w zarządzaniu zobowiązaniami przez Agencję.

18 W jednej z procedur rekrutacyjnych członek komisji rekrutacyjnej wycofał się z obrad ze względu na konflikt interesów dotyczący jednego z kandydatów. W jego miejsce mianowano innego członka, niemniej ta nowa osoba została formalnie mianowana przez komisję dopiero po zakończeniu procedury rekrutacyjnej. Oznacza to, że procedurę rekrutacyjną prowadziła komisja, która nie została powołana zgodnie z obowiązującymi zasadami, co stanowi poważny błąd formalny. Ponadto nowy członek nie podpisał żadnego oświadczenia o zachowaniu poufności ani oświadczenia o braku konfliktów interesów, podczas gdy zgodnie z przepisami regulaminu pracowniczego dokumenty tego rodzaju są wymagane. Naraziło to Agencję na ryzyko polegające na tym, że ewentualny konflikt interesów mógł pozostać niewykryty.

Uwagi dotyczące zarządzania budżetem

19 Agencja przeniosła z 2019 na 2020 r. środki na zobowiązania w kwocie 4,5 mln euro we wszystkich tytułach budżetu łącznie (w przypadku przeniesień z 2018 na 2019 r. kwota ta wyniosła 3,5 mln euro). Poziom przeniesień był szczególnie wysoki w tytule III (wydatki na wsparcie realizacji programów) – osiągnął 57%, czyli 1,6 mln euro (w 2018 r. wyniósł on 60%, czyli 1,6 mln euro). Podobnie jak w poprzednich latach ta sytuacja zwiększa ryzyko wystąpienia wysokiego poziomu anulowanych środków.

W odniesieniu do przeniesień Trybunał stwierdził następujące problemy:

- o Agencja przeniosła kwotę 145 533 euro na działalność szkoleniową w tytule I, nie podpisawszy żadnego zobowiązania prawnego, które uzasadniałoby konieczność takiego przeniesienia.
- o W grudniu 2019 r. Agencja podpisała umowę dotyczącą organizacji spotkania wyjazdowego dla pracowników, które zaplanowano na marzec 2020 r. Umowa ta, o wartości 105 355 euro, została zawarta z wykorzystaniem środków budżetowych na 2019 r. Agencja powinna była tymczasem wykorzystać do tego celu środki na 2020 r.
- o W ramach tytułu II Agencja zakupiła nowe laptopy za kwotę 64 772 euro i inne elementy sprzętu informatycznego za 129 304 euro. Formularz zamówienia podpisano pod koniec 2019 r. W tamtym momencie szacunkowy budżet na 2020 r. był już dostępny i pozwalał pokryć podobne zapotrzebowanie w tytule I oraz tytule II. Wykorzystanie środków z budżetu na 2019 r. nie było zatem uzasadnione.

Powyższe przykłady wskazują, że Agencja usilnie stara się wykazać wskaźnik wykonania budżetu na poziomie możliwie jak najbliższym 100%. Mogą również sugerować, że Agencja zawczasu księguje zobowiązania, które w istocie odnoszą się do działań z następnego roku. Wysoki poziom anulowanych środków z lat poprzednich wskazuje również, że w kontrolowanym roku przeszacowano zapotrzebowanie na środki budżetowe. Stoi to w sprzeczności z zasadą jednoroczności budżetu. W celu rozwiązania tego problemu Agencja powinna wprowadzić dalsze usprawnienia w planowaniu swojego budżetu i w cyklach wdrażania.

Działania podjęte w związku z uwagami z ubiegłych lat

20 Przegląd działań podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w ubiegłych latach przedstawiono w **załączniku**.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczy Alex Brenninkmeijer, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 22 września 2020 r.

W imieniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego



Klaus-Heiner Lehne
Prezes

Załącznik – Działania podjęte w związku z uwagami z ubiegłych lat

Rok	Uwagi Trybunału	Działania podjęte w odpowiedzi na uwagi Trybunału (zrealizowane / w trakcie realizacji / niepodjęte / brak danych lub nie dotyczy)
2018	Wskaźnik anulowanych środków budżetowych był wysoki. Agencja powinna dokonywać przeniesień środków budżetowych jedynie we właściwie uzasadnionych przypadkach.	brak danych lub nie dotyczy
2018	Agencja nie dysponuje strategią dotyczącą newralgicznych stanowisk, w której wskazano by wrażliwe funkcje (z możliwością ich aktualizacji) oraz określono odpowiednie środki w celu zniwelowania ryzyka partykularnych interesów. Agencja powinna przyjąć i wdrożyć taką strategię.	zrealizowane

Odpowiedzi Agencji

17. Agencja zgadza się, że zobowiązanie budżetowe zostało zatwierdzone po zobowiązaniu prawnym, które powinno było zostać włączone do rejestru wyjątków i niezgodności.

Chociaż istnieją listy kontrolne i instrukcje, Agencja wzmocni świadomość i komunikację w ramach zaangażowanych służb na temat stosowanej procedury, etapów weryfikacji i obowiązku podpisania zobowiązania budżetowego przed zobowiązaniem prawnym. Podjęte zostaną dalsze działania informacyjne i zorganizowane zostaną dodatkowe szkolenia, aby zapewnić systematyczne rejestrowanie wyjątków i przypadków niezgodności z przepisami.

18. Zastąpienie członka komisji rekrutacyjnej przez innego członka w przypadku jednej konkretnej rozmowy kwalifikacyjnej z jednym kandydatem zostało uzgodnione z innymi członkami komisji rekrutacyjnej oraz z kadrą kierowniczą wyższego szczebla. Członek zastępujący został wybrany w taki sposób, aby uniknąć potencjalnego konfliktu interesów. Chociaż odbyło się to oraz zostało to podane do wiadomości w sposób przejrzysty w ramach komisji rekrutacyjnej, Agencja przyznaje, że działania te powinny były zostać formalnie udokumentowane.

W związku z tym w lecie 2019 r. Agencja wdrożyła listę kontrolną, aby zapewnić jednolite przestrzeganie i dokumentowanie wszystkich etapów procedur rekrutacyjnych przez każdego pracownika działu kadr.

19. Bezwzględna kwota przeniesiona z roku 2019 na rok 2020 rzeczywiście wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim (z 3,5 mln euro do 4,5 mln euro). Jednakże odsetek środków budżetowych przeniesionych z jednego roku na rok następny pozostał na stosunkowo stabilnym poziomie (wzrost z 8% w 2019 r. do 9% w 2020 r.), natomiast całkowita kwota budżetu w 2019 r. wzrosła o 11% w porównaniu z 2018 r.

Jeżeli chodzi o umowę na organizację posiedzenia wyjazdowego personelu i zakup sprzętu IT, powiązane oferty zostały już uzgodnione przed udostępnieniem przewidywanego budżetu na 2020 r. i w związku z tym przewidziano te środki w budżecie na rok 2019.

Agencja będzie nadal wzmacniać monitorowanie budżetu w celu zapewnienia, aby tymczasowe zobowiązania były w pełni umarzane pod koniec roku i nadal będzie zwiększać świadomość na rzecz poprawy zasady jednoroczności budżetu.

PRAWA AUTORSKIE

© Unia Europejska, 2020.

Polityka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystywania dokumentów jest realizowana na podstawie [decyzji Trybunału nr 6/2019](#) w sprawie polityki otwartych danych oraz ponownego wykorzystywania dokumentów.

O ile nie wskazano inaczej (np. nie zamieszczono szczegółowych adnotacji o prawach autorskich), treści Europejskiego Trybunału Obrachunkowego będące własnością UE objęte są licencją [Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe \(CC BY 4.0\)](#). Oznacza to, że ponowne wykorzystanie jest dozwolone, pod warunkiem że dokumenty zostaną odpowiednio oznaczone i zostaną wskazane dokonane w nich zmiany. W przypadku ponownego wykorzystania niedozwolone jest zmienianie oryginalnego znaczenia albo przesłania dokumentów. Trybunał nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek konsekwencje ponownego ich wykorzystania.

Jeżeli konkretna treść wskazuje na możliwą do zidentyfikowania osobę fizyczną – tak jak w przypadku zdjęć, na których widoczni są pracownicy Trybunału – lub zawiera prace stron trzecich, wymagane jest zweryfikowanie dodatkowych praw autorskich. W takim przypadku uzyskanie zezwolenia na ponowne wykorzystanie określonej treści unieważnia wspomniane wcześniej zezwolenie ogólne. Powinny być w nim wyraźnie opisane wszelkie ograniczenia dotyczące wykorzystania treści.

W celu wykorzystania lub powielenia treści niebędącej własnością UE może być konieczne wystąpienie o zgodę bezpośrednio do właścicieli praw autorskich.

Oprogramowanie lub dokumenty objęte prawem własności przemysłowej, takie jak patenty, znaki towarowe, wzory użytkowe, znaki graficzne i nazwy, nie są objęte polityką Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystania i nie jest udostępniana licencja na nie.

Na stronach internetowych instytucji Unii Europejskiej dostępnych w domenie europa.eu zamieszczane są odsyłacze do stron zewnętrznych. Trybunał nie kontroluje ich zawartości i w związku z tym zachęca użytkowników, aby we własnym zakresie zapoznali się z polityką ochrony prywatności i polityką w zakresie praw autorskich obowiązującymi na tych stronach.

Znak graficzny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Znak graficzny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nie może być wykorzystywany bez uprzedniej zgody Trybunału.